

Asia: VN/14511/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturvan yhdistelmävakuutusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Yhdistelmävakuutuksen toteuttamistapa

Vastaako mielestänne hallituksen esityksessä ehdotettu työttömyysturvan yhdistelmävakuutuksen toteuttamistapa työelämän ja monimuotoisesti työllistyvien henkilöiden tarpeisiin?

Kyllä

Mahdollisuus perusteluihin:

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi työttömyysturvan yhdistelmävakuutusta koskevaksi lainsäädännöksi. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Hallituksen esityksellä tultaisiin säätämään työttömyysturvan yhdistelmävakuutuksesta, jolla parannettaisiin yhtäaikaisesti sekä yrittäjinä että palkansaajina toimivien mahdollisuutta saada työttömyysturvan ansiopäivärahaa sekä nostettaisiin myös etuuden tasoa. Esitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan.

Esityksellä uudistettaisiin työttömyysvakuutusta siten, että ansiopäivärahan edellytyksenä oleva työssäoloehto voisi kertyä sekä palkkatyöstä että yrittäjyydestä. Vakuutuksen ottajan olisi mahdollista työskennellä joko vuoroin tai rinnakkain palkansaajana, yrittäjänä tai omassa työssään työllistymällä ja vakuuttaa näin kaikki nämä tulolähteet työttömyyden varalta. Nykytilassa palkansaajan työssäoloehto täyttäneen ansiopäiväraha perustuu vain palkkatuloon ja yrittäjällä yrittäjän vakuutustuloon. Näin jatkossa yhdistelmävakuutuksen ottanut ja ansiopäivärahaan oikeutettu voisi saada nykyistä suurempaa ansiopäivärahaa. Käytännössä tämän seurauksena uudistuksella tultaisiin myös purkamaan työttömyyskassalaisia säädetty jako, jonka mukaan kassa voi vakuuttaa vain joko palkansaajia tai yrittäjiä. Työttömyyskassat voisivat jatkossa ratkaista säännöissään, tarjoavatko ne vakuutusta palkansaajille, yrittäjille, yhdistelmävakuutusta monimuotoisesti työskenteleville vai kaikille näille ryhmille.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä on ollut mahdollisuus kommentoida nyt lausunnoilla olevaa esitysluonnosta sen valmistelun aikana.

Yhä useamman henkilön työura perustuu samanaikaisesti sekä yrittäjänä että palkansaajana työskentelyyn. Kohderyhmä on tällä hetkellä väliinputoajan asemassa, koska työttömyysturvan työssäoloehto on tarkasteltu vain joko yritystoiminnasta tai työsuhteisesta työstä saadun ansiotulon perusteella, vaikka henkilö olisikin vakuuttanut itsensä kummassakin järjestelmässä. Ottamalla yhdistelmävakuutuksen henkilön ansiotuloja katsottaisiin esityksen mukaan yhtäaikaisesti sekä työssäoloehto että työttömyysturvan tasoa laskettaessa. Työttömyysturvan yhdistelmävakuutus vastaa Kunta- ja hyvinvointialueuuduntajaj KT:n näkemyksen mukaan nykyisen työelämän ja monimuotoisesti työllistyvien henkilöiden tarpeeseen.

Yhdistelmävakuutuksen kohderyhmä ja arvio yhdistelmävakuutuksen henkilöpiiristä Yhdistelmävakuutuksen tavoitteena on mahdollistaa monimuotoisesti työllistyville usean työllistymisen tavan yhtäaikainen vakuuttaminen työttömyysvakuutusjärjestelmässä. Yhdistelmävakuutuksessa voisi vakuuttaa palkkatyötä, yritystoimintaa sen muodosta riippumatta, perhehoitajana toimimista ja työskentelyapurahalla työllistymistä.

Yrittäjänä itsensä voisi vakuuttaa maatalousyrittäjät, itsensä työllistäjät ja yksinyrittäjät sekä työnantajayrittäjät. Sillä, missä oikeudellisessa muodossa yritystoimintaa harjoitetaan, ei olisi merkitystä. Yhdistelmävakuutus kattaisikin esimerkiksi osakeyhtiömuodossa, avoimessa yhtiössä, kommandiittiyhtiössä ja toiminimellä toimimisen. Tämä vastaisi nykyistä yrittäjän työttömyysvakuutusta.

Edellytys olisi, että työllistyminen on monimuotoista. Monimuotoisuus, eli esimerkiksi palkkatyön ja yksinyrittäjyyden yhdistäminen, voisi olla rinnakkaista. Tämä tarkoittaa, että kumpaakin tulonlähde syntyy samoina kalenterikuukausina. Monimuotoisuus voisi muodostua myös kausista. Tämä tarkoittaa, että joinakin kuukausina voisi muodostua vain toisen tulonlähteen mukaista vakuutetun tulon saantia.

Yhdistelmävakuutuksen hankkiminen tulisi arvion mukaan mahdolliseksi noin 110 000 monimuotoisesti työllistyvälle henkilölle. Tästä joukosta enintään noin 14 000 henkilölle syntyisi yhdistelmävakuutuksen myötä mahdollisuus täyttää työssäoloehto ja siirtyä perusturvalta ansioturvan piiriin. Lopuille noin 96 000 henkilölle, jotka jo nyt kerryttävät tai voisivat kerryttää työttömyyskassan jäsenenä palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehto, yhdistelmävakuutus tarjoaisi mahdollisuuden vakuuttaa nykyistä suuremman osuuden tuloista, ja osan kohdalla muutos voisi kannustaa työttömyyskassassa vakuuttautumiseen.

Yhdistelmävakuutuksen ottaminen olisi monimuotoisesti työllistyville vapaaehtoista. Tästä seuraa, että yhdistelmävakuutus vaikuttaisi tosiasiaa yllä kuvattua pienempään joukkoon ihmisiä. Arviota yhdistelmävakuutuksen henkilöpiiristä on avattu hallituksen esitysluonnoksen luvussa 4.2.1 sekä luonnoksen liitteessä.

Kommenttinne koskien yhdistelmävakuutuksen henkilöpiiriä:

Esitysluonnoksessa esitetään uuden yhdistelmävakuutuksen kohderyhmäksi monimuotoisesti työllistyviä, eli joko vuorotellen tai samanaikaisesti työntekijöinä ja yrittäjinä toimivia. Yritystoiminnan osalta ei ole merkitystä, missä oikeudellisessa muodossa yritystoimintaa harjoitetaan. Esitysluonnoksessa arvioidaan, että yhdistelmävakuutuksen ottaminen olisi mahdollista noin 110 000 monimuotoisesti työllistyvälle. Kuitenkin enintään 14 000 henkilölle syntyisi yhdistelmävakuutuksen myötä mahdollisuus täyttää työssäoloehto ja siirtyä näin perusturvalta ansioturvan piiriin. Lopuille yhdistelmävakuutus tarjoaisi mahdollisuuden vakuuttaa nykyistä

suurempi osa tuloistaan ja näin kannustaa työttömyyskassassa vakuuttamiseen. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT ymmärtää työttömyysturvan kehittämisen vaatimukset vastaamaan monimuotoistuvan työnteon lisääntymistä työmarkkinoilla. KT on kuitenkin samalla huolissaan mahdollisesta uudistukseen liittyvästä moraalikadosta, eli vakuutus kannustaisi vakuutustapahtuman laukaisemiseen tai pitkittymiseen. Pahimmillaan työnteon kannusteiden vähentyminen voi heikentää työvoimaviranomaisten mahdollisuuksista edistää työttömäksi jääneiden yhdistelmävakuutettujen työllistymistä nykyisessä vaikeassa työmarkkinatilanteessa

Yhdistelmävakuutuksen vapaaehtoisuus vakuutetulle Suomessa ansioperusteisen työttömyysvakuutuksen edellytyksenä on, että henkilö kuuluu työttömyyskassaan. Kuten palkansaajalla ja yrittäjällä, myös monimuotoisesti työllistyvällä työttömyyskassajäsenyys yhdistelmävakuutettuna olisi vapaaehtoista, ja yhdistelmävakuutetuksi pitäisi itse hakea joko työttömyyskassaan liityttäessä taikka jäsenyyden aikana. Vapaaehtoisuus koskisi myös sitä, vakuuttaako henkilö kaikki monimuotoisen työllistymisensä tulot vai vain osan niistä. Työttömyyskassan jäseneksi voisi jatkossakin liittyä ja jäsenenä ollessa vakuuttaa itsensä esimerkiksi vain palkansaajana, vaikka henkilöllä olisi myös muuta, yhdistelmävakuutuksessa huomioitavaa tuloa kuten esimerkiksi yritystoiminnasta muodostuvaa vakuutustuloa.

Yhdistelmävakuutuksen vapaaehtoisuutta on kuvattu muun muassa hallituksen esitysluonnoksen luvuissa 4.1.2 ja 4.1.4.

Kommenttinne koskien yhdistelmävakuutuksen vapaaehtoisuutta:

Ansioperusteisen työttömyysvakuutuksen edellytyksenä on työttömyyskassaan kuuluminen. Esitysluonnoksessa esitetään, että työttömyyskassan jäsenyys olisi vapaaehtoista ja yhdistelmävakuutusta tulee itse hakea, joko kassaan liityttäessä tai jäsenyyden aikana. Esitysluonnoksessa esitetään, että vapaaehtoisuus tulisi koskemaan myös sitä, vakuuttaako henkilö kaikki monimuotoisen työllistymisensä tulot vai vain osan niistä. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää esitettyä vapaaehtoisuutta asianmukaisena.

Yhdistelmävakuutuksen työssäoloehto Esityksessä ehdotetaan, että yhdistelmävakuutetun, monimuotoisesti työllistyvän työttömyyskassan jäsenen ansiopäiväraha voisi jatkossa perustua palkkatyöstä saatavan tulon ja yrittäjän vakuutustulon yhdistelmään (yhdistelmävakuutetun työssäoloehto). Lisäksi yhdistelmävakuutetun työssäoloehdossa voitaisiin huomioida perhehoitajan samaa hoitopalkkio ja työskentelyapuraha.

Yhdistelmävakuutuksen työssäoloehto kerryttäisi jokainen sellainen kalenterikuukausi, jonka aikana yhteenlaskettu, huomioitava tulo olisi 930 euroa tai enemmän (vuoden 2025 tasossa). Tulorajaa tarkistettaisiin kuten palkansaajan työssäoloehdon tulorajaa tarkistetaan. Työssäoloehto täytyisi, kun 28 kuukauden tarkastelujaksolla on koossa yhteensä 12 työssäoloehto kerryttävää kuukautta. Tarkastelujaksoa voitaisiin pidentää esimerkiksi päätoimisen opiskelun, työkyvyttömyyden ja perhevapaan perusteella, kuitenkin enintään seitsemällä vuodella. Yhdistelmävakuutetun ansiopäiväraha perustuisi työssäoloehdossa huomioituihin vakuutettuihin tuloihin.

Yhdistelmävakuutuksen työssäoloehto käsitellään muun muassa hallituksen esitysluonnoksen luvussa 4.1.2.

Kommenttinne yhdistelmävakuutuksen työssäoloehdosta:

Esitetystä yhdistelmävakuutuksessa laskettaisiin yhteen työntekijänä saadut palkkatulot sekä yritystoiminnan vakuutustulot arvioitaessa työssäoloehdon täyttymistä. Työssäoloehto täytyisi, kun henkilö on 28 kuukauden tarkastelujakson aikana kerryttänyt näistä tulonlähteistä yhteensä

vähintään 12 työssäoloehtokuukautta. Työssäoloehtokuukaudeksi laskettaisiin kuukausi, jolloin vakuutettu olisi ansainnut eri tulomuotoja yhteensä vähintään 930 euroa vuoden 2025 tasossa. Työssäoloehdossa huomioitaisiin myös työskentelyapurahat ja perhepäivähoitajan hoitopalkkio. Jälkimmäisen ryhmän osalta yhdistelmävakuutuksena voisi vakuuttaa hoitopalkkiot myös ainoana tulomuotona. Mikäli yhdistelmävakuutus toteutetaan, pitää Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT esitettyä työssäoloehdon kerryttämisen muotoa ainoana toteuttamiskelpoisena mallina.

Vaikutukset omaishoitajiin Esityksen valmistelun aikana arvioitiin mahdollisuutta vakuuttaa omaishoitajan palkkio työttömyyden varalle vastaavasti kuin perhehoitajan hoitopalkkio. Vakuuttamismahdollisuuden arvioitiin pääasiassa heikentävän omaishoitajien tilannetta. Tämän vuoksi esityksessä ei ehdoteta, että omaishoitajana toimimisen voisi vakuuttaa työttömyyden varalle. Tämä tarkoittaa sitä, että omaishoitajien osalta tilanne säilyisi samana kuin nykyään.

Jos omaishoitajan palkkio huomioitaisiin yhdistelmävakuutuksen työssäoloehdossa, omaishoito ei enää olisi hyväksyttävä syy työssäoloehdon tarkastelujakson pidentämiselle kuten nykyisin. Lisäksi, jos omaishoitajan hoitopalkkio huomioitaisiin työssäoloehdon kertymisessä ja ansiopäivärahan perusteeksi huomioitavassa tulossa, ne huomioitaisiin myös työttömyysetuuden sovittelussa. Esimerkiksi omaishoidon tuen hoitopalkkion vähimmäismäärä pienentäisi maksettavan päivärahan määrää noin 12,31 euroa päivässä, eli noin 265 euroa kuukaudessa. Tätä korkeampi palkkio pienentäisi päivärahan tasoa vielä enemmän.

Omaishoitajien osalta nykytilaa kuvataan hallituksen esitysluonnoksen luvussa 2.8.2.2 ja muutoin vaihtoehtoisten toteuttamistapojen osalta luvun 5.1.2 alaluvuissa.

Kommenttinne siitä, että omaishoidon hoitopalkkiota ei voisi vakuuttaa yhdistelmävakuutuksessa:

Esitysluonnoksessa on päädytty jättämään perhehoitajan hoitopalkkio tulomuotona yhdistelmävakuutuksen ulkopuolelle. Mikäli hoitopalkkiot olisivat yhdistelmävakuutuksen piirissä, arvioidaan esitysluonnoksessa tällaisen heikentävän omaishoitajien tilannetta. Tällöin omaishoitoa ei voitaisi enää pitää hyväksyttävänä syynä työssäoloehdon tarkastelujakson pidentämiselle ja hoitopalkkio huomioitaisiin myös työttömyysetuuden sovittelussa. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT kannattaa tältä osin esitystä.

Ansiopäivärahan rahoitus Yhdistelmävakuutukseen perustuvan ansiopäivärahan rahoituksessa etuuden ansio-osaan kohdistuisi palkansaajien ja työnantajien vakuutusmaksun tuottoa siltä osin kuin ansio-osa perustuu palkkatuloon. Yrittäjän vakuutustuloon, työskentelyapurahaan tai perhehoitajan hoitopalkkioon perustuva yhdistelmävakuutetun ansio-osa rahoitettaisiin kokonaisuudessaan työttömyyskassan jäsenmaksulla. Yhdistelmävakuutukseen perustuvan ansiopäivärahan perusosa rahoitettaisiin palkansaajan ja yrittäjän ansiopäivärahaa vastaavalla tavalla valtion ja päivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuudella.

Pelkkään perhehoitajan hoitopalkkioon ja työskentelyapurahaan perustuvan ansiopäivärahan ansio-osa rahoitettaisiin työttömyyskassan jäsenmaksulla.

Palkansaajan ja yrittäjän ansiopäivärahan rahoitukseen ei esitetä muutoksia.

Rahoitukseen liittyviä ehdotuksia kuvataan hallituksen esitysluonnoksen luvussa 4.1.5.

Kommenttinne ehdotukseen ansiopäivärahan rahoituksesta:

Suomessa työttömyysturvan ansio-osan rahoitus on tähän asti nojautunut vakuutusperusteisuuteen. Sen rahoitus on järjestetty lakisääteisin vakuutuksin eli varat on kerätty vakuutusmaksuilla

vakuutetuilta itseltään ja työnantajilta. Etuuden saajalle työttömyysturva on vastikkeellista eli edellyttää aktiivista työnhakua ja koulutukseen hakeutumista. Työnantajien rahoitusvastuu työntekijöiden työttömyysturvan rahoituksessa perustuu myös olennaisilta osiltaan vakuutusperusteisuuteen. Osallistumalla työttömyysturvan rahoitukseen turvataan työttömäksi jääneiden taloudelliset mahdollisuudet hakea työtä ja parantaa työllistymisedellytyksiään. Työnantajalle olennaista on, että työttömäksi jäänyt palaa mahdollisimman nopeasti takaisin työelämään ja vastaa näin työnantajan työvoiman tarpeeseen. Työnantajat näkökulmasta työttömyysturvan rakentuminen, ansioturvan taso ja työttömältä edellytettävien toimet muodostavat kokonaisuuden, jolla edistetään työvoiman tarjontaa työmarkkinoilla.

Esitysluonnoksen mukaan palkkatulon osalta ansio-osan rahoittaisivat osaltaan myös palkansaajat ja työnantajat työttömyysvakuutusmaksuilla. Käytännössä esitetyllä mallilla, jossa työssäoloehto karttuu sekä palkka- että yrittäjätulosta, tulee vakuutusmaksuilla rahoitettavaksi myös uusia sellaisia ansio-osia, jotka nykytilanteessa eivät olisi kartuttaneet työssäoloehdot. Näin rahoitusperuste laukeaa osin yrittäjätulon seurauksena. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n katsoo, että ehdotetussa muodossa yhdistelmävakuutus ei noudata vakuutusperusteisuuden periaatetta. Yhdistelmävakuutuksen ansio-osan rahoitus tulisi perustua vakuutuksen ottajien vakuutusmaksuihin

Muut ansiopäivärahan rahoitusta koskevat ehdotukset Työttömyyskassalla, joka järjestäisi sekä palkansaajan että yrittäjän ansioturva, tai joka järjestäisi jäsenilleen yhdistelmävakuutusta, tulisi olla palkkatuloon ja yrittäjätuloon (mukaan lukien perhehoitajan hoitopalkkio ja työskentelyapuraha) perustuvien etuuksien rahoitusta varten erilliset jäsenmaksut ja erilliset tasoitusrahastot.

Työttömyyskassan tulisi erottaa palkkatuloon ja yritystuloon (mukaan lukien perhehoitajan hoitopalkkio ja työskentelyapuraha) perustuvien ansio-osan tai sen osien rahoituslähteet toisistaan jäsenmaksussa, tilinpäätöksessä ja tasoitusrahaston tasolla noudattaen, mitä laissa säädetään palkansaajan ansiopäivärahan tai yrittäjän ansiopäivärahan järjestämisestä. Tämä koskisi myös sijoitustoimintaa.

Rahoitukseen liittyviä ehdotuksia kuvataan hallituksen esitysluonnoksen luvussa 4.1.5. Kommenttinne ehdotukseen rahoituksen erillisyydestä:

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa tähän asiaa

Yhdistelmävakuutuksen vakuutuskannan luovuttaminen tai sulkeminen Työttömyyskassa, joka on päättänyt järjestää jäsenilleen yhdistelmävakuutuksen tai työttömyyskassa, joka on päättänyt järjestää sekä palkansaajan että yrittäjän työttömyysvakuutusta varalle, voisi myös luopua jonkin vakuutuslajin järjestämisestä. Tämä edellyttäisi kassan kokouksen päätöstä kassan sääntöjen muuttamisesta. Järjestämisestä luopumisessa olisi kaksi pääasiallista toimintatapaa.

Työttömyyskassa voisi ensinnäkin kassan kokouksen päätöksellä sulkea vakuutuskannan. Tämä tarkoittaisi, että esimerkiksi palkansaajia ja yhdistelmävakuutettuja vakuuttava työttömyyskassa voisi sulkea yhdistelmävakuutuksen niin, että se ei enää vakuuttaisi uusia monimuotoisesti työllistyviä jäseniä yhdistelmävakuutettuina. Jo yhdistelmävakuutettujen jäsenten jäsenyys ja siihen perustuvat oikeudet ja velvollisuudet jatkuisivat. Yhdistelmävakuutukseen perustuvaa ansiopäivärahaa maksettaisiin siihen saakka, mihin jäsenmaksutuotto ja tasoitusrahaston varat riittävät.

Toiseksi työttömyyskassa voisi luovuttaa vakuutuskannan toiselle työttömyyskassalle. Kyse olisi työttömyyskassan toiminnan osan luovuttamisesta, ja menettely poikkeaisi nykytilasta, jossa työttömyyskassa voi kokonaisuudessaan sulautua toiseen työttömyyskassaan. Yhdistelmävakuutuksen

vakuutuskannan luovuttaminen edellyttäisi luovuttavan työttömyyskassan ja vastaanottavan työttömyyskassan kassan kokouksen myönteistä päätöstä ja Finanssivalvonnan hyväksyntää.

Yhdistelmävakuutuksen vakuutuskannan luovuttamista ja sulkemista kuvataan muun muassa hallituksen esitysluonnoksen luvussa 4.1.4.

Kommenttinne ehdotukseen vakuutuskannan luovuttamisesta ja sulkemisesta:

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa tähän asiaa

Työttömyyskassajaon purkaminen Nykytilassa työttömyyskassa voi vakuuttaa joko vain palkansaaajia tai vain yrittäjiä. Esityksessä ehdotetaan, että tästä jaosta luovuttaisiin. Jatkossa työttömyyskassa voisi vakuuttaa joko vain palkansaaajia tai vain yrittäjiä taikka sekä palkansaaajia että yrittäjiä. Lisäksi työttömyyskassa voisi vakuuttaa monimuotoisesti työllistyviä eli yhdistelmävakuutettuja, jos se päättää mahdollistaa tämän säännöissään.

Siitä, keitä työttömyyskassa vakuuttaa, päätettäisiin kassan säännöissä, joiden muuttamisesta tai muuttamatta jättämisestä päätetään työttömyyskassan kassan kokouksessa. Muutoksella ei olisi vaikutusta siihen, ketä pidetään palkansaaajana tai yrittäjänä, eikä palkansaaajan ja yrittäjän työssäoloehto tai ansiopäivärahan rahoitusta esitetä muutettavaksi.

Jaon purkamista vain palkansaaajia tai vain yrittäjiä vakuuttaviin kassoihin käsitellään muun muassa hallituksen esitysluonnoksen luvun 4.1 alaluvuissa sekä vaihtoehtoisissa toteuttamistavoissa luvussa 5.1.5.3.

Kommenttinne työttömyyskassajaon purkamisesta:

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa tähän asiaa

Taloudelliset vaikutukset Valtiovarainministeriön tekemän mallinnuksen mukaan yhdistelmävakuutuksen piiriin hakeutuisi vakuutuksen käynnistämävaiheessa noin 30 000 henkilöä, mikä nostaa maksettujen työttömyysetuuksien määrää staattisesti vuositasolla noin 5,5 milj. eurolla. Muutoksesta noin 1,9 milj. kohdistuu Työllisyysrahaston rahoitettavaksi, noin 0,8 milj. valtion ja kuntien, mutta pääasiassa valtion rahoitettavaksi. Loppuosa jää rahoitettavaksi yhdistelmävakuutusta tarjoavien työttömyyskassojen jäsenmaksuilla. Valtion ja kuntien sekä Työllisyysrahaston rahoitusosuudet ovat arvion mukaan hieman tätä korkeampia, mikäli myös yhdistelmävakuutuksen mahdolliset dynaamiset vaikutukset työttömyysjaksojen kestoihin huomioidaan.

Esityksen taloudellisia vaikutuksia käsitellään hallituksen esitysluonnoksen luvun 4.2.1 alaluvuissa.

Kommenttinne esityksen taloudellisista vaikutuksista:

Yhdistelmävakuutetun työssäoloehto laskettaessa otettaisiin huomioon vakiintuneen vakuutuksenalaisen palkan lisäksi myös yrittäjätulo, tulo omasta työstä, sekä apurahasta ja työkorvauksesta saadut tulot. Ansiopäivärahan ansio-osaa voitaisiin näin maksaa myös sellaisesta työsuhteisesta työstä saadusta ansiosta, joka nykytilassa ei kerryttäisi etuusmenoja työssäoloehdon jäädessä täyttymättä.

Työttömyysturvan tasolla on väistämättä työttömyysjaksoja pidentävä vaikutus työttömyyden ollessa yksilölle pienempi taloudellinen uhka suuremmalla etuustasolla. Uudistus loisi siis uhan työttömyysturvan kustannusten kasvusta nykytilaan verrattuna. Pahimmillaan tämä asettaisi korotuspaineita sekä työnantajien että työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksuun.

Esitysluonnoksessa tuodaan esille, että muutos nostaisi maksettujen työttömyysetuuksien määrää noin 5,5 miljoonalla eurolla, josta 1,9 miljoonaa euroa kohdistuisi Työllisyysrahaston maksettavaksi.

Uudistuksen myötä työnantajat rahoittaisivat käytännössä yrittäjien ja muiden itsensä työllistävien työttömyysturvaa. Euromääräisesti työnantajien kustannusten lisääntyminen olisi vähäinen. Tässä mielessä muutos nykytilaan olisi enemmän periaatteellinen. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT ei kannata mallia, joka lisäisi työnantajien työttömyysvakuutusmaksuja ja käytännössä ulottaisi maksuvelvollisuuden koskemaan myös yrittäjinä toimivien ansioturvan rahoitusta.

Vaikutukset kuntiinYhdistelmävakuutuksesta seuraava ansiopäivärahan korotus yhdistelmävakuutuksen ottaneilla henkilöillä rahoitetaan lähes täysin Työllisyysrahaston ja valtion rahoitusosuuksista sekä vakuutettujen jäsenmaksuin. Kuntien osuuden tästä staattisesta vaikutuksesta sekä myös mahdollisesta dynaamisesta vaikutuksesta, jossa huomioidaan yhdistelmävakuutuksen mahdollinen työttömyysjaksojen kesto pidentävä vaikutus, arvioidaan jäävän vähäiseksi.

Vaikutuksia kuntiin käsitellään muun muassa hallituksen esitysluonnoksen luvussa 4.2.1.3. Kommenttinne esityksen vaikutuksista kuntiin:

Yhdistelmävakuutuksesta johtuva ansiopäivärahan kustannusten nousu ei kasvata merkittävästi kuntien kustannuksia. Työttömyysturvan tason nousu kuitenkin tulee pidentämään työttömyysjaksojen kestoja. Myös nämä vaikutukset olisivat esitysluonnoksen perusteella vähäiset. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT esittää, että työttömyysturvan tason nousun vaikutuksia työttömyysjaksojen pituuteen ja työttömän palveluihin osallistumiseen tultaisiin jatkossa seuraamaan.

Kotitalousvaikutukset, muut ihmisvaikutukset ja yhteiskunnalliset vaikutukset Esitysluonnoksessa vaikutuksia kotitalouksien asemaan on arvioitu niin, että yhdistelmävakuutettu ei jäisi kokonaan työttömäksi vaan toinen työllistymisen laji (palkkatyö tai yritystoiminta) jatkuisi työttömyysaikana. Arvion mukaan työttömyysaikainen etuus muuttuisi yleistuesta ansiopäivärahaksi noin 1200 hlöllä. Tähän ryhmään kuuluvilla soviteltu työttömyysetuus nousisi keskimäärin 350 euroa kuukaudessa. Palkansaajan ansiopäivärahan on arvioitu muuttuvan yhdistelmävakuutuksen ansiopäivärahaksi noin 1400 hlöllä. Tähän ryhmään kuuluvilla hyöty olisi keskimäärin 344 euroa kuukaudessa. Yrittäjän ansiopäiväraha puolestaan muuttuisi yhdistelmävakuutuksen ansiopäivärahaksi noin 350 henkilöillä, ja hyöty olisi keskimäärin 215 euroa/kk, kun soviteltu yrittäjän ansiopäiväraha muuttuisi sovitelluksi yhdistelmävakuutetun ansiopäivärahaksi,

Esitysluonnokseen sisältyy arviointi muista ihmisvaikutuksista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Arvion mukaan yhdistelmävakuutuksen arvioidusta kustannusneutraalista noin 30 000 henkilön vakuutuspiiristä noin 52 % on miehiä ja 48 % naisia, eli kohdistumiseltaan ehdotus on melko neutraali sukupuolten välillä. Tästä vakuutuspiiristä noin 10 000 henkilöillä on huollettavia alaikäisiä lapsia, jolloin aiempaa parempi työttömyysetuus voi vähentää pienituloisuutta lapsiperheissä. Ikäjakautumassa korostuvat kuitenkin vanhemmat ikäluokat.

Kotitalousvaikutuksia käsitellään hallituksen esitysluonnoksen luvussa 4.2.1.1 ja muita ihmisvaikutuksia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia luvun 4.2.2 alaluvuissa.

Kommenttinne esityksen muista ihmisvaikutuksista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista:

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa tähän asiaa

Vaikutukset Ahvenanmaan maakuntaan Ahvenanmaan itsehallinnosta säädetään perustuslaissa ja Ahvenanmaan itsehallintolaissa (1144/1991). Itsehallintoa koskevan lainsäädännön tehtävänä on turvata ja taata maakunnan väestölle sen ruotsin kielen ja kulttuurin sekä paikallisten tapojen säilyttäminen ja sallia väestön niin itsenäisesti kuin mahdollista järjestää olonsa maakunnan valtio-oikeudellisen aseman rajoissa.

Itsehallintolain perusteella maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat työllisyyden edistämistä maakunnan alueella, ja Ahvenanmaalla asuvan työmarkkinatukea tai peruspäivärahaa saavan työttömän työnhakijan taloudelliset mahdollisuudet hakea työtä ja parantaa mahdollisuuksiaan päästä tai palata työmarkkinoille turvataan maakuntalaissa Landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Esityksessä ei ehdoteta muutoksia maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvaan työllisyyden edistämistä koskevaan lainsäädäntöön. Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluu työttömyyden perusteella maksettavaa perusturvaetuutta koskeva lainsäädäntö. Maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluu, miten esityksessä ehdotetut muutokset huomioidaan työttömyyden perusteella maksettavaa maakunnan lainsäädännön mukaista perusturvaa koskevassa lainsäädännössä.

**Vaikutuksia Ahvenanmaan maakuntaan käsitellään hallituksen esitysluonnoksen luvussa 4.2.3.
Kommenttinne vaikutuksista Ahvenanmaan maakuntaan:**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa tähän asiaa

Vaikutukset toimeenpanijoihin ja muihin viranomaisiin Vaikutuksia toimeenpanijoihin ja muihin viranomaisiin käsitellään hallituksen esitysluonnoksen luvussa 4.2.5.
Kommenttinne vaikutuksista toimeenpanijoihin ja muihin viranomaisiin:

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa tähän asiaa

Vaikutukset muutoksenhakuasteiden toimintaan Vaikutuksia muutoksenhakuasteiden toimintaan käsitellään hallituksen esityksen luvussa 4.2.6.
Kommenttinne vaikutuksista muutoksenhakuasteiden toimintaan:

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa tähän asiaa

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2028 alusta. Työttömyyskassat voisivat ottaa jäsenekseen yhdistelmävakuutettuja vuoden 2028 alusta, jolloin yhdistelmävakuutetun ansiopäivärahaa voitaisiin myöntää ensimmäisen kerran vuonna 2029.

Kommenttinne voimaantulosta ja siirtymäsäännöksistä:

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:llä ei ole lausuttavaa tähän asiaa

Muuta lausuttavaa esityksestä

Muut kommenttinne esityksestä:

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää tärkeänä, että työttömyysturvaa kehitetään siten, että siinä voitaisiin nykyistä paremmin huomioida myös monimuotoisesti työllistyvien tilanteet ja vakuuttamisen tarpeet. KT ei kuitenkaan kannata valittua rahoitusratkaisua, joka käytännössä tuo osittain työnantajien vastuulle myös yritystoiminnan riskinkannon. Vaikka taloudellisesti uudistus ei

todennäköisesti tule merkittävästi lisäämään työnantajien kustannuksia, on muutos kuitenkin periaatteellinen.

Tötterman Patrik
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT